

קבלת שבת INTRODUCTION TO

The words: **קבלת שבת** that presently portray the **תפלה** by which we introduce **תפלה** on Friday night need to be defined. The words exemplify more than just a **תפלה**. They represent a state of mind; not just one type of state of mind but two diverse mindsets; i.e. accepting the obligations and prohibitions of **שבת** and greeting the onset of **שבת**. Professor Moshe Chalamish in his book: **הנהגות קבליות של שבת** defines both states of mind by drawing analogies to other Halachic concepts. He likens the act of accepting the obligations and prohibitions of **שבת** to **קבלת תענית**, accepting upon oneself a private fast day. He compares the act of greeting the onset of **שבת** to **קבלת פנים**, greeting guests at a wedding. Since we are engaged in the study of **תפלה** and not **הלכה**, let us try to define the term: **קבלת שבת** by asking the following question: is there a point during our **תפילות** on Friday night when we engage in one or both acts of **קבלה**?

Our search for those moments must necessarily begin by examining whether the term **קבלת שבת** appears in the **משנה** or in the **גמרא**. A search for those words in the **משנה** and in the **גמרא** reveals that the term does not appear in either work. However, we do find examples of acts that were performed in preparation for **שבת**. In the last two newsletters we reviewed three examples; a husband reminding his wife: **עשרתם, ערבתם**, the warning that a woman who is not careful about lighting candles before **שבת** exposes herself to the risk of dying during childbirth and the recommendation to wash one's hands and feet in warm water on the eve of the Sabbath as a voluntary but not a mandatory act. There are several other well known references to preparations for **שבת** found in the **גמרא**:

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף לב' עמ' א'-מתני'. שנים שהיו מהלכין ברשות הרבים, אחד רץ ואחד מהלך, או שהיו שניהם רצין, והזיקו זה את זה, שניהם פטורין. גמרא. מתני' דלא כאיסי בן יהודה; דתניא, איסי בן יהודה אומר: רץ, חייב, מפני שהוא משונה; ומודה איסי, בערב שבת בין השמשות, שהוא פטור, מפני שרץ ברשות. . . אמר מר: ומודה איסי, בערב שבת בין השמשות, שהוא פטור, מפני שרץ ברשות. בערב שבת, מאי ברשות איכא? כדר' חנינא, דאמר ר' חנינא-דף לב עמ' ב'-בואו ונצא לקראת כלה מלכתא; ואמרי לה: לקראת שבת כלה מלכתא. רבי ינאי מתעטף, וקאי ואמר: בואי כלה, בואי כלה.

MISHNAH. If two persons were passing one another on public ground, one of them running and the other walking or both of them running and they were injured by each other, both of them are exempt. GEMARA. Our Mishnah is not in accordance with Issi b. Judah. For it has been taught: Issi b. Judah maintains that the man who had been running is liable, since his conduct was unusual. Issi, however, agrees that if the collision

occurs on a Sabbath eve before sunset there would be exemption, for running at that time is permissible . . . The Master stated: 'Issi, however, agrees that if the collision occurs on a Sabbath eve before sunset there would be exemption, for running at that time is permissible.' On Sabbath eve, why is it permissible? As shown by Rav Hanina: for Rav Hanina used to say: 'Come, let us go forth to meet the bride, the queen!' Some explicitly read: '. . . to meet Sabbath, the bride, the queen.' Rav Jannai, however, while dressed in his Sabbath attire used to remain standing and say: 'Come you, O queen, come you, O queen!'

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיט עמוד א—רבי חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא, אמר: בואו ונצא לקראת שבת המלכה. רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת, ואמר: בואי כלה בואי כלה.

Translation: Rav Hanina robed himself and stood at sunset of Sabbath eve and exclaimed, 'Come and let us go forth to welcome the queen Sabbath.' Rav Jannai donned his robes, on Sabbath eve and exclaimed, 'Come, O bride, Come, O bride!'

תלמוד בבלי מסכת שבת דף לה עמוד ב—תנו רבנן, שש תקיעות תוקעין ערב שבת: ראשונה להבטיל את העם ממלאכה שבשדות, שניה, להבטיל עיר וחנויות, שלישית, להדליק את הנר, דברי רבי נתן. רבי יהודה הנשיא אומר: שלישית לחלוץ תפילין. ושוהה כדי צליית דג קטן, או כדי להדביק פת בתנור, ותוקע ומריע ותוקע ושובת. אמר רבן שמעון בן גמליאל: מה נעשה להם לבבליים, שתוקעין ומריעין ושובתין, מתוך מריעין. תוקעין ומריעין? הווי להו חמשה! אלא: שתוקעין, וחוזרין ותוקעין, ומריעין ושובתין מתוך מריעין, מנהג אבותיהן בידיהן. מתני ליה רב יהודה לרב יצחק בריה: שניה, להדליק את הנר. כמאן? לא כרבי נתן ולא כרבי יהודה הנשיא! אלא: שלישית להדליק את הנר, כמאן? כרבי נתן. תנא דבי רבי ישמעאל, שש תקיעות תוקעין ערב שבת: התחיל לתקוע תקיעה ראשונה, נמנעו העומדים בשדה מלעדור ומלחרוש ומלעשות כל מלאכה שבשדות, ואין הקרובין רשאים ליכנס עד שיבואו רחוקין ויכנסו כולם כאחד. ועדיין חנויות פתוחות ותריסין מונחין, התחיל לתקוע תקיעה שניה, נסתלקו התריסין וננעלו החנויות, ועדיין חמין מונחין על גבי כירה וקדירות מונחות על גבי כירה. התחיל לתקוע תקיעה שלישית, סילק המסלק, והטמין המטמין, והדליק המדליק. ושוהה כדי צליית דג קטן, או כדי להדביק פת בתנור, ותוקע ומריע ותוקע ושובת. אמר רבי יוסי ברבי חנינא: שמעתי שאם בא להדליק אחר שש תקיעות, מדליק, שהרי נתנו חכמים שיעור לחזן הכנסת להוליך שופרו לביתו. אמר לו: אם כן, נתת דבריך לשיעורין! אלא: מקום צנוע יש לו לחזן הכנסת בראש גגו, ששם מניח שופרו, לפי שאין מטלטלין לא את השופר ולא את החצוצרות.

Translation: Our Rabbis taught: Six blasts were blown on the eve of the Sabbath. The first, for people to cease work in the fields; the second, for the city and shops to cease work; the third, for the lights to be kindled: that is R. Nathan's view. R. Judah the Nasi said: The third is for the tefillin to be removed. Then there was an interval for as long as it takes to bake a small fish, or to put a loaf in the oven, and then a teki'ah, teru'ah, and a teki'ah were blown, and one commenced the Sabbath. Said R. Simeon ben Gamaliel, What shall we do to the Babylonians who blow a teki'ah and a teru'ah, and commence the Sabbath in the midst of the teru'ah? They blow a teki'ah and a teru'ah only: but then there are five? Rather they blow a teki'ah, repeat the teki'ah, and then blow a teru'ah and commence the Sabbath in the midst of the teru'ah. They retain their fathers' practice. Rav Judah recited to Rv Isaac, his son: The second is for the kindling of the lights. In accordance with

להבין את התפלה

which Tanna? Neither as Rav Nathan nor as Rav Judah the Nasi!-Rather read 'the third is for the kindling of the lights'. In accordance with which Tanna? As Rav Nathan. The School of Rav Ishmael taught: Six blasts were blown on the eve of the Sabbath. When the first was begun, those who stood in the fields ceased to hoe, plough, or do any work in the fields, and those who were near to town were not permitted to enter it until the more distant ones arrived, so that they should all enter simultaneously to protect the more distant ones from the suspicion of continuing their work after the first blast. But the shops were still open and the shutters were lying. (The shutters were placed on trestles during the day to serve as stalls.) When the second blast began, the shutters were removed and the shops closed. Yet hot water and pots still stood on the range. When the third blast was begun, what was to be removed was removed, and what was to be stored away was stored away, and the lamp was lit. Then there was an interval for as long as it takes to bake a small fish or to place a loaf in the oven; then a teki'ah, teru'ah and a teki'ah were sounded, and one commenced the Sabbath. Rav Jose ben Rav Hanina said: I have heard that if one comes to light after the six blasts he may do so, since the Sages gave the haẓẓan of the community time to carry his shofar home. Said they to him, If so, your rule depends on variable standards. Rather the haẓẓan of the community had a hidden place on the top of his roof, where he placed his shofar, because neither a shofar nor a trumpet may be handled on the Sabbath.

These excerpts from the **גמרא** include examples of both definitions of **קבלת שבת**. In the last excerpt, we saw the **גמרא** attempt to define the moment at which a person accepts the obligations and prohibitions of **שבת**; i.e. at the sounding of the last blasts of the **שופר** on Friday afternoon. In the previous excerpt, we saw the **גמרא** set forth an example of an act whose purpose was to greet the **שבת**; i.e. donning Shabbos clothes and exclaiming: let us go forth to meet the bride, the queen. Something important was missing in both excerpts, a directive to perform acts of **קבלת שבת**. This may explain why the two major **סידורים** from the era of the **גאונים**, **סדר רב עמרם גאון** and **סדר רב סעדיה גאון** omit any reference to **קבלת שבת**:

סדר רב עמרם גאון (הרפנס) סדר שבתות-ועומד שליח צבור ומתחיל והוא רחום ועונין ברכו, ומתחיל החזן אשר בדברו מעריב ערבים וגו' . . . ומאן דאמר אשר כלה מעשיו, טעות הוא בידו. דשאלו מקמי רב נטרונאי מהו לומר אשר כלה מעשיו בערב שבת, והשיב כך מנהג בשתי ישיבות, אין אומרים אלא אשר בדברו. ואומר אהבת עולם בית ישראל, וקורין קריאת שמע ואמת ואמונה בדרך שאומרין בחול: וחותרם פורש סוכת שלום עלינו ועל עדת ישראל ועל ירושלם. . . והכי אמר רב שר שלום נמי. בליל שבתות ובלילי ימים טובים במעריב למימר שומר עמו ישראל לעד. ובבית רבינו אין מנהג, אלא תחת שומר עמו ישראל חותמין פורס סוכת שלום עלינו ועל עדת עמו ישראל ועל ירושלים, ואין אומר אחריה כל עיקר אלא קדישא לאלתר, ובשאר כנסיות ובשאר מקומות אומר שומר עמו ישראל לעד, ואומר ושמרו בני ישראל וחותמין. אבל ברוך ה' לעולם, אין אומרים לא בישיבה אחרת ולא בכבל כלה.

Translation: The prayer leader stands and begins: V'Hu Rachum and then the congregation answers to the line of Barchu and the prayer leader begins by reciting the Bracha of Asher Bidvaro Ma'Ariv Aravim . . .

1. This is an alternative version of the first **ברכה** of **שמע** for **תפלת ערבית** on Friday night. That version is presented below in the excerpt from the **סידור** of **רב סעדיה גאון**.

Those who recite as the opening Bracha of Kriyas Shema on Friday night the Bracha that begins: Asher Kilah Ma'Aseiv, who finished His work, are in error. A question was asked of Rav Natroni: what is your opinion of the practice to recite the Bracha of Asher Kilah Ma'Aseiv on Friday night. He answered: this is the custom in the two Yeshivos of Babylonia: we do not change from our practice of reciting the Bracha of Asher Bidvaro as the first Bracha of Kriyas Shema. We then recite the Bracha of Ahavas Olam Beis Yisroel. We then read Kriyas Shema and the Bracha of Emes V'Emunah as we do during the week. We change the end of the Bracha of Hashkeiveinu by saying: Porais Succas Shalom Aleinu V'Al Adas Yisroel V'Al Yerushalayim . . . This is what Rav Sar Shalom said: on Friday nights and at the beginning of Yomim Tovim we end the Bracha of Hashkeiveinu by reciting Shomer Amo Yisroel La'Ad. But in the Yeshiva of Rav Natroni that practice was not followed. Instead of reciting the Bracha Shomer Amo Yisroel La'Ad, they would recite the Bracha: Porais Succas Shalom Aleinu V'Al Adas Yisroel V'Al Yerushalayim and they would not recite anything more except Kaddish. In other places and synagogues they would recite the Bracha of Shomer Amo Yisroel La'Ad and then the verse: V'Shamru Bnei Yisroel and then finish. But the Bracha of Baruch Hashem L'Olam was not said in any other Yeshiva or in any other place within Babylonia.

It is significant that רב עמרם גאון omits any reference to the term: קבלת שבת. More importantly, his version of תפלת ערבית on Friday includes no changes to the wording of the תפלה until reaching the end of the fourth ברכה of קריאת שמע, השכיבנו, which he ends with the words: פורש סוכת שלום עלינו ועל עדת ישראל ועל ירושלם. Those words, however, fail to make any reference to שבת. He further did not follow the practice of adding the verse: ושמרו בני ישראל to תפלת ערבית. It would appear that according to רב עמרם גאון there is no obligation to greet the שבת and one does not accept the obligations and prohibitions of שבת until reciting the ברכה of מקדש השבת in עשרה of שמונה עשרה of תפלת ערבית.

In the other major סידור of the Gaonic period, סידור רב סעדיה גאון, he too does not refer to the term: קבלת שבת but he does presents a change to the first ברכה of קריאת שמע that includes a reference to שבת:

סידור רב סעדיה גאון – בא"י אמ"ה אשר כלה מעשיו ביום השביעי, ויקראהו עונג שבת, קדשו מערב עד ערב, התקין מנוחה לעמו ישראל כרצונו, גולל אור מפני הושך וחושך מפני אור. בא"י המעריב ערבים.

Translation: Baruch ata Hashem Elokeinu Melech ha'Olam who finished His work on the seventh day and named it the enjoyment of Shabbos, sanctified it from night to night, established rest for His nation, Yisroel, as He wished, rolled away the light as the darkness appeared and the darkness as the light appeared. Baruch Ata Hashem Ha'Ma'Ariv Aravim.

Arguably, upon reciting this version of the first ברכה of קריאת שמע that includes a reference to שבת, a person *ipso facto* accepts upon himself the obligations and prohibitions of שבת.